

Womhaj Boh!



Cyfrlo 43.

28. oft.

Lětnik 10.

1900.

Serbske njedzelske łopjenka.

Wudawaju ƙo kóždy ƙobotu w Smolerjez knihicziščerńi w Budyšćinje a ƙu tam došćać ja šćtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

20. njedzela po ƙwj. Trojizny.

Ef. 5, 15—20.

Dha hladajće ƙať byšće rosomnje ƙhodźili, niź jaťo czi njemudri, ale jaťo czi mudri, a wukupće ƙebi sprawnu czať, pšchetóž tón czať je sly; teho dla njebudźće njerosomni, ale rosomni na to, šćto by byľo teho Anješa wola, a njewopijeće ƙo wina, s ƙotrehož nješdobne wašćnje pšćinǔdže, ale budźće polni Ducha, a rěćće mjes ƙobu wot pšalmow a wot ƙhwalobnych a duchownych ƙhěrľuščow, spěwajće a hrajeće temu Anješej we wašćej wutrobje. A dźakujće ƙo kóždy czať ja wscho Bohu a temu Wótzu w tym mjenje našćeho Anješa Jesom Xhrysta.

Napominanje: rosomnje ƙhodźić, je wjele cźłowjetam jara nusne. Pšchetóž czińja tať hušto bjes praweho pšćenyšćenja abo pšćemyšćla ƙebi haľle, hdyž ƙu czińili. Je drje hušto teź ƙhwalicź wjekele rucze czińjenje; ale ƙ temu dyrbišć teź ƙwojeje wězy zyle wěšćy być a wjedźeć, so to, šćtož mašć prjódł, ƙo temu Anješej lubi. Potom móžesć czińić, ƙať ƙwj. Pawoľ, ƙiź, jaťo jeho Anješowy hłóšć do ƙľuźby nad pohauami woľasće, praješće: hnydom czińjach ja tať a njerosrěćjach ƙo wo to s cźěťom a s ƙrwju. Gal. 2, 15. Tola teź wón w dženšćińšćim ƙwjatym teľće rosomne ƙhodźenje a czińjenje poruczi a je w tym pšćes jene s našćim šćóžnikom, ƙiź teź wot tych ƙwojich prawu mudrošć we wsćem ƙebi žada. Luk. 16, 8.

Šćto pať měni ƙwjaty Pawoľ, nať napominajo, so

bychmy rosomnje ƙhodźili jaťo czi mudri? Wón je šććucźku prjedy nať na to dopomniť, so dyrbimy wotucźić a wot mormnych stawacź. Šććóž wotuczi a žiwý je, ma wotewrjenej woczi. Šććóž we wěrye žiwý je, ma teź nutšćownej wotewrjenej woczi. Wón wě, šććto ƙebi tón Anjes a jeho ƙšćesćizjansće powoľanje wot njeho žadataj, wón snaje spytowanie ƙamšćueho cźěľa, ƙawjedźenja teho ƙwěta, strachi na puczu pšćes ƙwěť a cźertowsće ľešćnosće. Duź ƙo ƙamo s prawej hadowej mudrošću prasća: Šćdže mam stupicź, so bych ƙo wot praweho pucza, ƙiź je Jesuť Xhrystuť, nješabľudźiť, šććto mam czińić, so bych ƙwoje najwjeťšće ƙubľo, hnadu, dźěćatšćtwo a wjekele ƙwědomnje pšćed Bohom nješhubiť? A wsćeho teho, šććtož móže tutemu najwjeťšćemu ƙubľu šćććodu pšćinješć, ƙo smińje rosomna ƙšćesćizjansća dušća, ƙotrať ƙhodzi jaťo czi mudri. Ach, ƙelko wutrobneje srudoby je nam hižo našće njerosomne ƙhodźenje w bójšćich wězách pšćinješćio! Šćć wotťal pšćinǔdže telko šćnyšćniwnych hodźinow w našćim žiwjenju, hdyž nať wsćědnje wobšćorzi a šćatama dla šćpěšćneho rěćzenja našćeho jašćka, njepoťojneje šćeje wězy, polneje ƙmjertneho jěda a dla njerosomneho czińjenja w našćim powoľanju a žiwjenju w domje a šćwonćach doma? Daj ƙebi prajić, o cźłowšća dušća, twój šćóžnik měni derje s tobu, hdyž cze ƙ rosomnemu ƙhodźenju napomnacź da a ƙebi žada, so we wsćem ƙo pola njeho najprjedy wobhonišć: Anjeze, šććto cħzesć, so bych czińiť?

Wošćebita wěz duchowneho rošćoma je ta, so bychmy ƙebi wukupili sprawnu czať, doľeťž tón czať je sly. Haj,

ſly čas je! To chze prajicž, woprawdže dobre činicž, ſamſnu a bratrowu ſbóžnoſež ſpěchowacž, ſa Bože kraleſtwa a ſa jeho ewangelion dželacž, k temu njedawa nam ſerſchta ſwěta wjele khwile. Duž phtujeſch-li, ſo maſch nětko dobru ſkladnoſež, dobre ſłowo rěczeč a rjane ſymjo roſſytwacž, njedaj čaſkej ſo minycž, bjeſ teho, ſo ſy myſl, kotruž je tebi ſwjaty Duch nadumyl, do ſkutka ſtajil. Dženſniſchi na mamou pſchedaty ſwět ma pſch-ſłowo: Čzaſ je pjenjeſ. Njech my ſiſheſečijeno to duchownje nałožimy a ſebi pſchwołamy: Čzaſ je hnada. Pſchetož tač dołho hač čzaſ mam, njetraje jenož mój hnadny čzaſ, ale tež ſkladnoſež, k twarjenju Božeho Ziona kač a kamjenje pſchinoſchowacž pomhač a wſchitke nawaly, kotrež ſo pſhecžimo ſhryſtuſkej ſběhuja, pſchimacž a wotnoſchowacž.

Ale hdže woſmjemy telko roſoma, ſo kóždy čzaſ to prawe wuſwolimy a činimy? Sſwjaty japoſchtol wotmolwi: Budže roſomni na to, ſchto by bylo teho ſnjeſa wola. Sschto ma to na ſebi? ſnjeſowa wola je ſjawna w jeho ſłowie. Bože ſłowo dyrbi tebi jenicžke prawidlo twojeho žiwjenja byč a po tym dyrbiſch kač kóžnič po magnetiſkej jehle kóž twojeho žiwjenja wodžicž.

Jeli ſo pač to chzeſch, dha daj ſebi wot ſwjateho japoſchtola prajicž, ſchto njeſmě pola tebie byč a ſchto činicž dyrbiſch. Wón praji najprjedy: njewopiječe ſo wina, ſ kotrehož njeſdobne waſchuje pſchindže. Čželna ſđeržliwoſež a duchowna ſtroſboſež ſtej tej dvě wuměneni, pod kotrymajž móžu jenož Boži hlož w ſwědomju ſlyſhecž. Wjany khabla ſo dele po najſtraſchniſchim pucžu bjeſ myſljenja na to, ſo móže jenicžka wopacžna kročel jeho do hlubiny ſtorcžicž. Duſcha, kotraž je ſe ſemſkimi wězami, ſe žadoſeču teho čžela a tych woczow a ſ hordoſeču teho žiwjenja napjeljena, njemóže ſebi wot teho ſnjeſa prajicž dacž, hdže je ſtrach abo hdže jeho ruč počaže.

Duž nam tón ſnjeſ w ſwjatym teſeče pſchwoła: Budže polni Duča! jaka by chžyl naſ na přenje ſwjatowne ranje dopomnicž, hdžež mējachu poſlucharjo ſwjatych japoſchtowol ſa ſměch a džachu: „Wj ſeže ſo w ſlódkim winje wopili“, mjeſ tym, ſo móžeſche ſwjaty Pětr jim woprawdže wotmolwicž: Wj ſmy polni ſwjateho Duča, kiž pſcheſ naſ wo ſhryſtuſu ſwědeči. Polni ſwjateho Duča pač budžemy jenož, hdž mjeſ ſobu rěčimy wot pſalmow a wot khwalobnych a duchownych khěrluſchow, ſpěwajo a hrajo temu ſnjeſej w naſchich wutrobach. Jom, lubi pſhecželjo, móžeče ſhonicž, čžeho dla tač huſto bjeſ Duča a bjeſ duchowneho roſoma pſcheſ žiwjenje čžehuječe. Sſlyſchicže ſnawo ſ najmjeſſcha kóždy ſedmy abo ſchtyrnaty džen předomanje a duchowny khěrluſch. Kač móžeče ſ tym doſeč bójſkeho ſwětla a duchowneho wodženja mēčž!

Ně, kóždy džen a kóždu hodžinu dyrba ſynki a ſłowa ſ Božeje ſwjatnižy pſcheſ naſchu wutrobu čžahucž, naſche myſle a ſkutki wobnježicž, hewač njebudžemy nihdy w tutym wbohim žiwjenju k prawemu ſwjatemu roſomej pſchindže.

Teho dla, ach, woſtaj wſcho,
Proſch a wachuj duſcha!
Traſchna nuſa bliži ſo,
Wachowacž ſo ſluſcha.
Čzaſ tež je,
So budže

ſnjeſ tych mrtwych ſbudžicž

A tu ſemju budžicž.

(252, 10.)

ſamjeſ.

Pucžowanje po Božim piſmje

abo

tačle myſle nadendžeč, Bože ſłowo čžitajo.

Podawa ſwěrnny čžitač „Pomhaj Bóh-a“.

(Potracžowanje.)

1. kniha Wójſaſowe, 15. ſlaw.

A hlaj, ſnjeſ, Abrahamej wſchě myſle jeho ſaradžnja na ſtajne a pſchezo wotſihawſchi, džeſche k njemu: Wón njebudže twój herba, ale kotryž ſ twojeho žiwota pſchindže, twój čželny ſyn, tebi wote mnje wobradžomny, budže twój herba.

A wuwjedže jeho won, niž čželnje po nohomaj, pſchetož wón bēſche wot Boha ſatorhujeny, tež bēſche nětko hiſheče bēly džen, hdžež hwěſdy hiſheče njewohladaſch; ale w duchu dowjedže Bóh Abrahamu pſched jeho ſtan a poſbēhnywſchi jeho woczki džeſche wón k njemu: Pohladaj wſchak na njejeka a pſchelicž hwěſdy? Wóžeſch je pſchelicžicž? A wotmolwjenje ani njedocžakawſchi, dofelž ſo wo nim diwelowacž njehodžeſche, džeſche ſnjeſ dale k Abrahamej, hladažemu do njelicžomneho wójſka hwěſdow: Tač tež budže twoje ſymjo.

Bóh chžyſche Abrahamowu duſchu ſ tutej myſlu porajicž: Tón, kotryž je ſe ſwojim jenicžkim ſłowom tač njewulicžomne wójſko ſa wofomil ſtworil a njebo, ſ woprědka přodne, ſ nim wudebil, njedyrbač tón ſamóž, puſty dom ſ wulkej ſylu potomnikow wupjelnicž?!

Abraham wěreſche ſnjeſej, njehladajo ani na ſwoje hižo wotemrjete čželo, ani na Sarahine čželo, ale dawajo Bohu čžeſeč a wě žyle wěſeče, ſo móže Bóh ſtajnje, ſchtož je ſlubil, tež dacž, a to pſchizpě wón jemu k prawdoſeči. Tuteje jeho wěry dla pohlada wón na njeho, jako njeby na nim ani hrěcha ani poroka bylo, ale je jemu wobradžil wſcho ſwoje Bójſke ſpodobanje.

Nicžo Abrahamej ſa to njeſwědeči, ſo móhlo ſo jemu Bože huadne ſlubjenje doſtač, a tola dowěri ſo wón tutemu huadnemu ſlubjenju kručže. Sſłowo „wěreſche“ rěka po hebrejſku po prawom: „wón džeržeſche ſo kručže ſnjeſa“. Tutu jeho wěru, Bohu ſo žyle podawazu a w Bohu ſo poſylujazu, ma ſnjeſ ſa prawdoſeč, ſa počinič pſched Bohom placžazy, dofelž tajka wěra do ſjewjenja Božeje huady čžłowjeka žyle ſ Bohom, ſe žórlom wſcheho dobrego ſjednocži, a tač čžłowjeka ſ jeneho ſhodženka na pſchichodny poſbēhne. Wěra wotwobroči ſo wot wſchědneho podložka, hdžež ſo čžłowjek ſam na ſebje ſepjera, na ſwoju, wot hrěcha ſtaženu prawdoſeč, a da ſo wobjimacž jenicžy wot ſjewjeneje huady. Teho dla móže Bóh tutu wěru čžłowjetej ſa prawdoſeč pſchizpěč. Tač je tale wěra runja wěre do ſbóžnikoweje ſjednocžaje ſmjercže, kotraž je wotpohlad a kónž wſchěch Bójſkich ſjewjenjom. A tež po ſložanju čžłowſkeje wutroby ruč ſo tale wěra tamnej, dofelž wotwobroči čžłowjeka wot dowěrenja na wſcho widžomne a čžłowſke, a ſjednocži jeho žyle ſ Bójſkim ſlubjenjom.

Č Izraelom ma ſo lud poſtajič, ſo by byl žohnowanje ſa wſchěch, lud, kotryž njeje naſtač a wuroſtl na wſchědnym pucžu, ale pſcheſ Božu mój a pſcheſ Božu huadu, kotryž je wuroſtl ſe ſemje, ſ kotrejež džiwny wuroſtu. Teho dla ſtawa ſo w ſtawiſnach patriarchow wſcho hinač, hač čžłowjek woczakuje a hač ſebi čžłowjek myſli. Čzaſ patriarchow je čzaſ wudokonjenja we wěre. Wěra, kotraž ſo ſlubjenja mozuje a na tole ſłowo widžomne a pſchitomne wuměnja na njewidžomne a pſchichodne, je wuras ſtawiſnow ſ čžaſa patriarchow. W Abrahamje ſjewi ſo tale wěra po wſchej ſwojej mozy a po ſwojich wſchelakich wurasach jako wojowaza, jako ſwěru čžerpjaza a jako ſwět pſchewinjaza. Abraham je ſnamjo wojowanja we wěre, dohycža we wěre a poſluſchnoſeče we wěre; teho dla je wón wótz wſchěch wěrajnych.

A we wěre jeho pſhlynujo džeſche wón k njemu: Sa ſym tón ſnjeſ, kotryž ſym tebie ſ Ura Kaldejſkich wuwjedl, ſo byč tebi tón kraj k wobſedženſtwu dač, a ſym-li ſwój ſkutk tač daloko ſwjedl, ſo ſawěſeče nětko jeho wotrijež njebudu, ale budu jón do- wjeſeč hač na dobru kónž.

Abraham drje na Božim ſlubjenju njedwelowacſche, ale tola čžujeſche, ſo potrijeha pódla doſtateho ſłowa tež ſwonkowne widžomne ſnamjo, ſo móhl ſo na njo w pſchichodnych hodžinach ſlaboſeče

jako na tvoj sepjerac. Duž džesche Abraham: Knježe Božo, pschi čim mam to pšnac, so jón budu wobkedžec?

So je žebi Abraham snamjo wuprošyl, njeje Bohu wohidne, kaž jemu tež njeje žama Gideonowa abo Hiskijašowa próstwa wohidna byla (Kn. sud. 6, 36; 2. kral. 20, 8), nawopak pak móže jemu wohidne byc, kaž pola Uhaša (Sof. 7, 12). Wukhadža próstwa s wěry, kotraž pohyljenje pyta, dha je Bohu spodobna, wukhadža pak s njewěry, kotraž so sady njewěstojsce wscheho hjewjenja khowa, dha je Bohu wohidna.

A Knjes chyzsje so s wótzowskej milosću saroczič, so so žwojeho žlubjenja tež džerzi, a chyzsje so s Abrahamom po wschém waschnju swjasac. Duž jemu Abraham wotmolwi: Wšni mi tšilětnu krowu a tšilětnu kosu a tšilětneho borana a tujawku a mlo- deho holbja.

Hdžezkuli so w jastarsku swjasli a žluby stachu, tam rějachu tež woprowajomnu swěrinu a rosdžělichu ju do kručow. Tele kručki položichu potom jedyn pschi druhim, a čzi, kotřiz so je swjasom swjasachu, pschěndžechu mjes kručami, so bychu tak se snamjenjom wosjewili, so chzedža so je žwojim swjasom swjasac na njeros- džělomnu jednotu, tak kaž tež kručki sarěsaneje swěrinu něhdy hromadže žluschachu; jeli so pak swjas rostorchnu, měli so runje tak rosrubac dac, jako sarěsana swěrina.

Tšilětna swěrina ma so jako dorosčena. Sa wopor mějesche so swěrina bracz bješe wscheho bracha a poroka.

A wsja a rosdžěli so na pol a položili jenu položju napscheczo druhej. Tak čzinjesche wón s tšomi woprawdže sa wopor křmanym swěrijatami: s krowu, s kosu a s boranom, ale ptaki wón njeros- džěli, ale položili je na hromadu, kotraž mějesche byc žedme pódla dwójzy tšjoch položow.

Tak běsje tež posdžischo waschnje pschi levitiskich woporach. So so ptaki njerosdžělach, ita so tu najskeršcho teho dla, dokelž njeběchu prawdžity wopor žluba, ale so mějachu byc wopor pódla žluba.

Čzejóda njeczistych rubježnych ptakow pak sežyda so na rosdžělene swěrijata, so bychu mjašo sežrale; ale Abraham je wotehna.

Luther k tutej shtuczzy pschispomni: Ptaki žu Egiptowčzenjo, kotřiz mějachu Abrahamowe džěči čwilowac; ale Abraham je sešeri, to rěla, Bóh jich wumo žlubjenja dla, Abrahamej dateho. Tak sežyde so tež wschitkim wěrijazym, so žu wopuschčeni a tola dostanje so jim wumozenje.

So je to wěschčerški samyžl tuteho podawka w tutym widženju, šhonimy hnydom s 13. shtuczki; widženje žame pak mějesche s tym kónza. Abrahamej wróči so jašo wschěduosč, a nětko myšlesche žebi hacž do wječjora na to, shtož běsje s duchom wohladał a wužlyšchal, a tola njemóžesche žebi widženje, wožebje tež niz poželni podawč rosjajnič.

(Potracžowanje.)

Wježna wójnska křónika s lěta 1870.

(Potracžowanje.)

Šestny august.

Najbóle hrima so s kanonami na rańskej stronje. Njepscheczel tšela s Göršdorfskich horow. Redžbu tam we delnjeje wšy! — Bohu džakowano, hišče žana kula njeje trječila. Kule lětaja bóle na lěwizu. — Wot tam pak dostanu wotmolwu: praška so jašo, a jašo . . . Prawje tak, seže derje tšeleli, lubi krajeno . . . Hacž tež to tu a tam trječja? Ščto to wě? Štoro so mi sda, so so němzy lěpje měrja. Tam hižo pschinješu kanoněra, kotremuž žu nohu wotšělili. Wón praji, so je němška granata do žriedž franzowskeje baterije sajěla, a wyschka se shtyrjomi mužemi ranila. Žeho do šchule na šchpundowanje položja. Bórsy sažlyšachmy tež tam delkach w dole s tšělbami tšeleč. To prawje wješele praškoze; pola města Wörth žu žebi žnano hižo prawje blisko. Ščto móhl to widžec? Požluchaj! Našdala bórczi a schumi tež něscho pola Gunstetta. Najskerje so tam hižo krawnje wojuje. Ale to žu halle přenje wotewrjaze jednanja wulkeje struchloty. Ach, hdy by tola halle tutón džej nimo byl! Mochy we hłowje so pala se strachom . . . Tak nětko wěmy, na čzimž žmy, našcha wjež Fröschweiler žriedža w kole leži . . . Bóh budž nam a naškej wšy hnadny!

Hacž dotal so hišče žaneho njebóža stało njeje. Ale tak je na dobo wschudžom wo žy tak woczichlo, runje jako by žmjerntny

jandžel nimo leczał. Ženož tu a tam nětki sabludženi wojazy . . . hdyž a hdyž bojasny burit, kiž s kžže kula a hlada, s wotal wětr duje. Wschitko je kaž wotemrjete. Hdže žu čzi ludžo? — Na čželanzy, we lěbach, šlakach, we pinzach, s čzejódami hromadže w pinzach. W Meyerhennerez wulkej pinzy je položja žyleje hornjeje wšy so šhowala; štoro dyrbja so sadužyc. Haj, haj, nusa žama želešo a wutrobny! Požluchaj, tak to hrimoze . . . a tu je wschitko čžicho — tak žaložnje čžicho. — Šdy jenož bychu čzi turkowžy wojazy najše holbježy a turježy na pokoj wostajili, tu hišče, Bóh wě, kelko wokolo lašy a kradnje. W bliskošči tutych ludži je nam štrachne kaž w heli.

Ščto je so tam stało? Nětko so tež pola Langenbacha hrima. To žu Bayeržy! Bayeržy na prawej stronje. Ščto by žebi na to myšlil. — Bayeržy wojazy! Chzedža na horu. Hura! Ducroto! hura! wy našchi honjerjo 18. a 96. regimenta, wy Žuawojo, hońče jich s hory dele! Witwa drje horzo njemdri a howri; kanony hrimaja a wuja, so praškoze a so tšela pscheco bóle a bóle. Tam pola Salzbachsteje dróhi so našerje krawnje wojuje. Měšno, stejisčezjo našchich wojakow je křyte a so njehodži nihdy pschewinyč. Ach, někotřizkuli pola njepscheczelow a psche- czelow leži nětko hižo w žmjerntnych bolosčach a hronach. Sda so mi, so žu njepscheczeljo wotraženi. Bayeržy žu šbiczi, na jich stronje je wschitko woczichlo. Witwa wije so bóle k rěčzy. Ale tam halle prawje njemóžaja dobyč. Šzamy lěš a wyšoke hory. Šlajče, jašo pschinješu ranjenych. Turkowškemu wojakej je kulka ruku rosbila. „Položče jeho do schulsteje stwy!“ Tam njeku so tež nětki ranjeni wyschzy — čžezzy ranjeni. Šak woni sčepo- taja a dyrkotaja se wschěmi stawami! „Wodu! wodu!“ Položimy jich do žyrtwe, wohrěwamy jich s wodžeczami a pošleschčami. Šajke wobrašy! Woprašachmy so jich, tak s bitwu steji. „Šara derje, bayeržy buchu wróčo wuhnaczi.“ „Bohu budž džak a křwalba! Še bitwa bórsy nimo?“ „Ně, je halle so šapoczala.“ — Du jašo domoj, so bych pohladał, tak tam steji. Ščto dyrbju widžec? Moja žona tam je jašo s džěčimi. „Bože dla, čžeho dla njekšy w hrodowej pinzy wostala? Njewidžischo dha a njekšyšch, tak so je wschitkich stron do wšy tšela?“ „Džěči njekhajy přecž, njemóžach je s wrotami wuwjesč. Wólaja žaložnje. Hnydom je tam ponješu.“ — „Hdže staj šarschej wostaloj?“ „Ša njewěm?“ „Ty to njewěš?“ Šymny štrach mje loji . . . Hdže staj šarschej wostaloj? Wulki Božo! Hdže staj šarschej, bratr a žotra? Šsu hišče wschitzy w žwojim domje, w pinzy? Ach, tam tola žaneho wukhowanja njeje psched hrožazym njewjedrom! . . . Ale njemóžu wjazy do delnjeje wšy, žaneje dušche wjazy wonkach njeje, koho móžu so woprašecž? Hdže mam jeju pytač? Dyrbju jeju wožud Bohu poruczič.

(Potracžowanje.)

Wšhelake s bliska a s daloka.

— Š radosčju móžemy šjewicž, so je našch lubowany kral Albert jašo štrowschi a so je, džak budž Bohu, štrach, kotřiz jeho žiwjenju hrožesche, so jašo minyl.

— Mny lubych Šserbow s nowa kěžblinych čzinimy na našch žerbischi musej w Maczicžnym domje w Budyšchinje. Tam wohladaja rjane starožitne wězy se šarych čžakow, kotřez nam šjewja ludowe žiwjenje našchich wótzow. Musej je žobotu wotewrjeny, a hdyž nětko čžaj pschińdže, hdžez maja našchi ratarjo žwoje džělo doko- njane, namakaja křwile, žebi žerbischi musej wobhladacž. Wšysche teho pak tež lubych Šserbow napominamy, so chzyl tajke starožitne wězy, kotřez maja doma, našchemu musejej pschepodacž, so bychu tam wschitkim pschistupne byle, kotřiz so ja našch lud a jeho šandže- nosč šajimuja.

— Šermusche steja hišče we wyškej lubosčzi a čžesčzi našcheho luda. To pokasuje wulkotnje bohaty wopyt, kotřiz maja šermusche tež jašo lěška. Pschichodna njedžela je tajka woprawdžita šermuschna njedžela, dokelž žu we wjele wožadach šermusche. Šsamo direkžija šalkich železnizow dyrbi na to džimacž, dokelž njebychu porjadne čžahi dožahale, wschitkich šermušerjow na šermuschu a wot šermusche dowjesč. Duž je sa žobotu a njedželu wožebite čžahi postajila, kotřez budža wobkhadžecž. Šsobotu jědža tajke wurjadne čžahi s Budyšchina popoldnju 4,49, 7,8, 8,58 do Šhorjelza; 5,32, 8,8 wot Budyšchina do Draždžan. Njedželu rano 7,53 a 10,40 do Šhorjelza; 5,37 a 9,8 rano do Draždžan. Šondželu 5,37 a 9,8 wot Budyšchina do Draždžan. Š teho je widžecž, so maja tele šermusche bohaty wopyt dočžakacž. A wěšče

wšchał je dobra węż, hdyž ǰo pšchi tajkej sƚadnošczi pšheczełjo a sƚaczi wohladaja a wopytaja; ale strach je wulki w našchim ǰwětnje sƚyplenyh czaǰu, ǰo ǰo kermuscha poniži do ǰameho sawjekeleńskeho ǰwjedźenja, hdyž ǰo ǰwětnemu wjeǰelu ǰluži, hdyž ǰo mlodošczi do ǰwětneho wjeǰela ponuri. Kał mało jich je, kotřiz ǰwojich pšheczełow wopytawšchi tež ƚhwile namałaja, Boži dom wopytač, kotremuž tónle ǰwjedźeń plačzi. Njesabudźmy, ǰo chze naǰ kermuscha na to požohnowanje dopomnicz, kotrež mamy na lubnym Božim domje. Kermuscha naǰ wola nuts do Božeho domu, a sčtóz tam pobudže, tón smėje tež žohnowanje a njebudže ǰo ǰabludźicž w ǰwětnych žadošczech.

— 26. oktobra bē 100 lēt, ǰo je ǰo pólny marschal Moltka narodzil. Wón bēšče wulki wojeŕski wodzeť našcheho luda, kiž je našche wójsko na tón sƚhodźeńk domjedł, na kotrymž nětko steji. Teho wodźenju mamy ǰo tež wošebje dźakowacž, ǰo bu posledna wójna pšhecziwo Franzowskej tał sbožownje dobyta. Sčtož bēšče Bismarck na politiskim sƚjadowanju a wodźenju, to bēšče Moltka wonkach na bitwischczu. Duž tež ǰo wopomnienski džeń jeho naroda wot našcheho luda s dźakownej wutrobu ǰwjećzi. A wošebje tež to naǰ hnuje, ǰo bēšče tónle wulki muž wěryazy a ponižny ƚchesczijan, kotryž pšchi ǰwojich sƚutkach ǰwoje dowěrjenje itaji na Boha, kiž je našch twjerdy hród ǰam.

— Dotalny ƚhěžorstwony kanzler s Hohenlohe je staroby dla wotstupil a na jeho mēsto je ǰo wodzeť swontownych naležnosczow s Bülow pomjenował. Wule sƚutki wšchał wotstupjeny kanzler njeje dokonjał a wón stejese hižo we wnyškich lētach. Ani wón, ani jeho přjedomnik njemóžeschtaj ǰo s daloka s našchim wulkim kanzlerom Bismarckom pšchirunacž. A tał budže tež s nowym ƚhěžorstwonym kanzlerom. Tajkich mužow, kajkiž Bismarck bēšče, wšchał Wóh ludej porēdko wobradži.

— Na reformazijski ǰwjedźeń hromadźuje ǰo, kaž kóžde lēto kollekta ja Gustav-Adolfske towarštwo. Tónle džeń naǰ dopomni na drohe kubło reformazije, kotrež bu nam wobradžene pšhes našcheho Luthera a kotrehož móžemy ǰo njemyleni wjeǰelicž. Njedyrbjeli ǰo teho dla runje na tym duju na tych dopomnicz, kotřiz ǰu w strasche mjes druhowěrjaznymi bydlo, tole drohe kubło sƚubicž? To wopokažmy se ǰwojim darom ja Gustav-Adolfske towarštwo, kotrež chze našchim ewangelskim bratram pomhacž. Čžimny dobrotu na wšchitkich duschach, pšchede wšchem pał na tych, kiž našcheje wěry ǰu.

Derje sƚhowany.

Wošrjedž małnych ƚhěžow mēstacžka s jednortymi haǰami posbēhuja ǰo hišcže tu a tam sbytki starych mēschczanskich murjow a jenotliwe wēže, sčeri stražerjo (wajchtarjo), kotrež něhdy w czežkich czaǰach ǰwěru mēstacžko stražachu a kotrež maja nětko ǰwoje mērne bycže. Pšheczełniwy je to napohlad, ǰo je pšchi jenej tajkej wēži mała ƚhěžka natwarjena, kaž ƚastojcže hnešdo pšchi sčerej hrjedzi wišy, kaž ǰo džečatko s ǰwojej wowzy tłōczi. A majtajo wiya ǰo esejowje hałošy wokoło, kotrež maja ǰwoje korjenje w starej muri. Wobndlerjo strowja pucžowarja kaž bychu prajicž chzyli: „Njewěno, my jow rjenje a derje sƚhowani bydlimy? Našcha ƚhēža steji na starym, wēštm jałožtu a pšhecziwo ǰurowym wēštkam wulhowa naǰ stara dobra wēža.“

Wěno je, ǰo je derje žiwy bycž na starym, sčtož je ǰo w bēhu czaǰa ja dobre wopokasało, wobarnowane a sčsitany pšhes wupruhowanu ǰwěnoscz! Jenoz, ǰo by to našch lud pšnacž chzył a w ǰwojim žiwjenju njewicž, tole džerjenje stareho, wótzowskeho wajchnja, ǰwěrneho a pobožneho waschnja, kotrež je hižo nělotry wichor pšchětralo. Ale ně, hušto ǰo praji: „Wottorhajeze stare murje, s čžemu tu ǰu? Sa přjedawšche czaǰy ǰo něhdy hodžachu, sčto my jich potrebamy? My ǰmy ja nowe praktiske žiwjenje!“ A tał kamjeń po kamjenju wotpada a noweho žiwjenja twarjenje po nowej mōdže ǰo natwari, pječ sčošow wyšoke je želešnej konstrukziji a do njeho nuts rjane sale a pšchepuske magaziny, ale žana modlerška komorka ǰo nuts njenatwari. Tajke twarjenje je wšchitim wichoram pšchewostajene tał derje sƚutslach kaž wonkach. Potom ǰylny deschczik pšchidže a woda pšchibywa a twarjenje ǰo wotmjele wot ǰwojeho blaka a padnje hromadže. My chžemy ǰwój dom natwaricž na wēcžne murje, kiž rēfaja sbožnoscz a ǰo pšchilchnycz s tej wēži a twjerdžimje, wo kotrež pšalmista spěwa: „Nježe, ty ǰy moja nadžija, twjerdy hród pšched mojimi njepšheczełemi!“

W czaǰu kermuschow.

Luf. 19, 1—10. Sjem. Jan. 21, 4.

Glōǰ: Jesuša ja njebuschczu.

Jesu, mojej' dusche hōscz,
Moje wjeǰ'le, lōschť a radošcž,
S tobu mam ja sboža došcž,
ǰo tebi mam wulku žadošcž,
Wój, stup jenož ke mni nuts,
A wutrobje mašch runy pucž.

Ja wšchał nimam na blidže
Ahlōschczēńki kaž drušy maja,
Ale hušto do jēdže,
Starosczje mi ǰobu džeja,
Ahlēb je hušto popjeł mi,
A picžu bēža ǰylly mi.

Tola, hdyž ty Jesu ǰy,
Dyrbi wšchitko derje ǰlodžicž,
Haj, do jēdže móžesch ty
Dobry ǰlōd a lōschť mi sƚudžicž,
So pšchi horju, we nusy,
Ahlēb jēscž móžu wjeǰely.

Dyrbjal ǰnadž ǰo moje dla
Hrēschnoh' doma hańbowacž,
Dha wšchał chzył ty teho dla
Tola ke mni pšchistup žadacž,
Pšchistup ke mni hrēschnikaj,
Tebje chzu mēcz s sbožnikaj.

Wšchał ǰy chzył Zacheusej
Sbože w jeho domje dostacž,
Dha wšchał budžesch pšchi mni tež
S twojej miłosczu tu wostacž
Daj mi džel mēcz na tebi
Dusche sbože popschej mi.

Přjecž něť s tobu hordošcž wšcha,
Njewēšty lōschť na tej semi,
S tutym wšchał tu njemōža,
Wjeǰeli bycž, sbožni ženje,
Lōschť ǰu dusche bolosczje
Tu a tam do wēcžnosczje.

Mō, dha sastup ke mni da
A ǰwēdczenju tej' wjeǰelosczje
Wot tebjje mje njedželi
Musa, ǰmjercž a wobczěžnosczje,
Daj po sčhizju, sƚyknosczzi
Twój hōscž bycž mi njebjeski.

E. Helaf.

Něšto s rošpominanju.

Sčtóz je w lubosczzi žiwy, teho sƚutk je cžisty a dobry, njech wón jē, pije, spi abo sčtožkuliz čžini.

Ašchesczijan je na ǰwēcže, tola niz wot ǰwēta; hač ǰo jemu runje tam spodoba, wón ǰo tola jeho njedžerži

Sčtóz lubowacž njemōže, njestrosymi cžłowšy žiwy bycž. Dubuj pšchezo bóle, potom tež lubosczzi bliže pšchidžesch.

Daliske dobrowólne dary ja wbohe armeniske ǰyroty:

S Buleczanskeje wošady:

Lebert w Pomorzach	3 hr.
Wujanz s Bulez	1 =
Kečkowa s Bulez	1 =
Zimmermann s Delan	4 =

Hromadže: 9 hr.

W mjenje wobohich ǰyrotow praji wutrobny džat

Gólcž, redaktor.